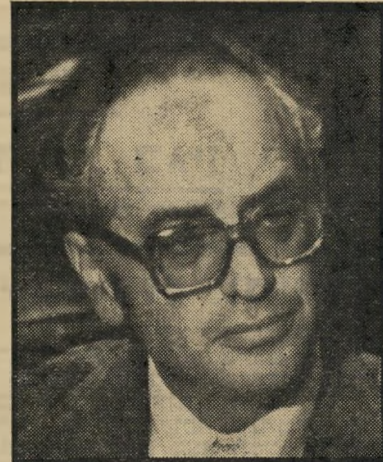

נאכל אותה!

השבוע נקדיש מדור זה, שלא כמינהגנו, לשר-האוצר יורם ארידור ולשר-האוצר המיועד מטעם המערך, חיים בר-שחר (חב"ש). נתחיל בדבריו של האחרון, שאותם אמר במסיבת-עיתונאים, שבה הציג את עיקרי תוכניתו הכלכלית. וכך אמר: היעד הראשון הוא פיתוח צמיחה מהירה של המשק, במקביל לריסון האינפלציה; יש להתור לכך שהמשק יגדל ריאלי ב-6% לשנה, על-ידי פיתוח התעשייה, התיירות, החקלאות ועוד; יש להתור להכפלת היצוא תוך ארבע שנים ל-20 מיליארד דולר; יש להקטין הגרעון במאזן התשלומים; אין לשלם מס על ריווח אינפלציה, המס ישולם רק על הרווח הריאלי; יש לרסן התקציב; יש לעודד החיסכון לטווח-ארוך; יש לשמור על השכר הריאלי של העובד ועוד.

פרופסור בר-שחר, כל עם ישראל מוכן לחתום על התוכנית, אך יש בה סירכא אחת, האם תוכל לבצע אותה? האם יתנו לך? אלה שישבו עימך סביב שולחן

מועמד בר-שחר
האם יתנו לך?

שר-האוצר ארידור
האם יוכל לבצע?

הממשלה, אם וכאשר יקים המערך את הממשלה; אלה שישתובבו סביבך וסיבירו, ילחצו, יאנחו, האם תעמוד מול כל אלה? יורם ארידור, שר-האוצר הצעיר של ישראל, עשה את ההיפך ממה שציפו לו וממה שעשה קודמו בתפקיד. הוא בוודאי יזכר כ"שר-ההזלות". למה הוא נסע והשאיר אותנו פה לבד. למה לא אמר לנו פה את מה שהסכים לומר לאנשי המישלחת הכלכלית שלנו בארצות-הברית? למה? וכה אמר: נערוך רפורמה יסודית בשוק ההון. נגיע בשנת הכספים הנוכחית לאינפלציה של 98% ונשאיר כמה דברים לקדנציה הבאה.

מר ארידור, איננו יודעים בדיוק מה תשאיר לקדנציה הבאה, אם אמנם תרכיב מיפלגתך את הממשלה הבאה, אבל אנחנו מסכימים לכל הדברים הטובים שאמרת ועוד תאמר ועוד תעשה עד לבחירות. אך האם אתה הוא שתהיה שר-האוצר הבא?

העם הזה מסכים לכל הדברים הטובים שמבטיחים לו הקברניטים של היום והמיועדים של מחר. אך לעם הזה קשה להאמין שיוכלו לבצע. לעם הזה, לעומת זאת, צריך להיות ברור לפחות דבר אחד: מי שלא יהיה, מי שלא ירכיב את הממשלה הבאה ומי שלא יהיה שר-האוצר הבא, העם הזה יאכל אותה, כבר השנה!

מחירים

מניה עשוי השוקולד?

מחירי הקקאו ירדו בשנה האחרונה ב-33%, גם מחיר הסוכר בשוק העולמי ירד ב-55% במחצית השנה האחרונה, ובי כך ממה עשוי השוקולד? על-פי מחירו, יש בשוקולד מעט מאוד קקאו, שאלמלא כן היה צריך מחירו לרדת!

הקפה עשוי, לכל הדעות, מקפה; מחירו ירד בשנה האחרונה ב-36%. כל אלה שהימרו על הקפה והברד בברזיל נתבדו. היבולים שם עלו יפה, ובשל כך באמת ירדו עסקיו של יבואן קפה ירושלמי ידוע, שמספרים שנעלם ונמצא ב...ברזיל. מה קורה? עיסקי הקפה כראי, גיל, גם המחירים.

חקלאות

פרחים: התחלת הסוף

אפשר היה להכתיר (מלשון כותרת) סיפור זה גם בכותרת, "עלולת השלום", אך אנחנו נעסוק רק בצד הכלכלי. איך משווקים פרי-הדר לחו"ל? יש משווק אחד, יצואן אחד, המועצה לשיווק פרי חדי". יש בתי-אריזה שונים, של חברות שונות, כמו, "תנובה אקספורט", "יכין", "פרדס סינדיקט", "מתדרין" ועוד. חב" רות אלה מתחרות ביניהן על הפרי, על המגדל, על הכנת הפרי ואריזתו, אך כאשר המיכלים עם הפרי מגיעים לנמל, הם כולם, "ג'מפאס", השם המיס-חיי של תפוזי ישראל בחוף-לארץ.

בשיווק הפרחים לחוף-לארץ שונה המצב. ישנו המשווק והיצואן הגדול, "אגרקסקו", ועל ידו יצואנים קטנים; אלה מתחרים ב"אגרקסקו" בארץ ובי חוף-לארץ. התוצאה בחוף-לארץ: מפרי לת של מחירים. התוצאה בארץ: ירי-דה תלולה בהכנסות המגדלים (רובם מושבניקים). מה שמדאיג בכל העניין אינו הוויכוח בין שני צדדים אלה, אלא חוסר האפשרות להגיע לכלל הסכם, על שיווק משותף ומאורגן של פרחים. אך אפילו שיתדור העניינים, צפוי עתה איום חדש על הענף: אחד מה יצואנים הפרטיים הגדולים הגרעון מבריק: הוא החל במשא ומתן עם בעלי הון מגרמניה, הקרובים לענף, על הקמת חוות-פרחים ענקיות, על שטח

נפט

הצריכה קטנה

המחיר ימשיך לרדת

מיכליות-הדלק הענקיות היוצאות מ-נמלי-הנפט של המדינות המפיקות נפט, מאיטות את מהירותן אל נמלי היעד, בעיקר באירופה ובארצות-הברית; בהפי לגתן האיטיות הן משמשות כמיכלי-איח-סון צפים של דלק. כל המיכלים לאיח-סון דלק ברחבי-העולם מלאים עד אפס מקום. חברות-הדלק הענקיות משתדלות להימנע מחוזים ארוכי-טווח עם ספקי הנפט. וכל זה משום שירדה צריכת הנפט העולמית בחמישה מיליון הביות ליום.

מומחים אומרים, שבעתיד הנראה ל-עין יהיה העולם החופשי חופשי מלח-צים של מחסור ועלויות מחירי פרועות, שהיו מנת-חלקו עד כה. ב-1979 צרך העולם החופשי 52.4 מיליון הביות ליום. השנה תגיע הצריכה ל-48.2 מיליון הביות נפט ליום. למרות כל אלה אומר מומחה נודע לענייני נפט, ואלטר לוי: מדינות אופ"ק יצליחו לקיים את מחירי הנפט שלהן, כל עוד יצרוך העולם כמויות ענק

שר-הנפט ימאני

מה יאמר בוועידת אנשי אופ"ק?

של נפט. אחמד זאכי ימאני, שר-הנפט של סעודיה, מוכן להסכים לדברים אלה. נראה מה יאמר בוועידת שרי אופ"ק החודש, בג'נבה.

כסף

יובל המאה

השבוע, עם פרוס יום העצמאות ה-33, יחול גם יובל המאה ללירה הישראלית (10 אגורות, נכון להיום). השבוע יגיע ערך של 100 ל"י (10 שקלים, הרצל אחד) לדולר אחד של ארצות-הברית. לשער חליפין זה יש יתרון אחד - אין צורך להרבות בחישובים, מכפילים ב-10 שקלים, או במאה ל"י ואתה יודע בדיוק כמה זה; לא רק כאשר אתה בחוף-לארץ, גם כשאתה בארץ, כשמיספר ה-חפצים, השרותים והעיסקות הנקובות בדולרים גדל, ככל שגדלה עקומת האיני-פלציה.

עצוב למי שזוכר את החור שבגרשוש. ב-1948, בדיוק לפני 33 שנים, היו 25 גרוש שווים דולר אחד; כן, ארבעה דולרים בלירה אחת, היום בדולר אחד 100 ל"י, פי 400 מפות - מה שעושה האינפלציה.

לכבוד היובל הודיע "בנק ישראל" על הנפקת מטבע ושטרות בערכים חד-שים. יונפק מטבע של חמישה שקל. יוכנסו למחזור: שטר של 500 שקל (5000 ל"י) עם דיוקנו של הברון אד-מונד רוטשילד; שטר של 1000 שקל (10,000 ל"י) עם דיוקנו של הרמב"ם ושטר של 5000 שקל (50,000 ל"י) עם דיוקנו של גולדה מאיר. אגב, מה נועל לקנות בשטר של 50,000 ל"י - לכשיר-פיע? קופסת גפרורים, או אולי צמיג משופץ לקטנוע?

הבורסה

יהיה טוב ועוד יותר

השבוע (27.4-3.5) היה שוב מעניין, ההנפקות נחטפו וגם מניות הבנקים לא פיגרו. זה שהיו מימושים וירידות, סוף-סוף זה בורסה, לא תוכנית חיסכון. השוק עדיין ברמה גבוהה. כוחות שונים פועלים לעלה נוספת. אף כי האוצר ספג 190 מיליון שקל (באפריל), היתה הזרמה מאסיבית, אם לוקחים בחשבון את הגרעונות של העיריות, את הגרעון נות של הסוכנות, את האשראי המכוון ליצואנים, שאינו מופיע באופן רשמי, במקום שהיה צריך להופיע. בקיצור, הממשלה שוב לא טמנה ידה בכיסו, הוויזה ועוד תזויל, הכל כדי להנעים עלינו את חייו. תהליך זה צפוי שגבר בחודש זה. איך אמר אחד ממקורבי הבורסה: לא ירד הרבה, לא יעלה הרבה. כספים ימשיכו לזרום.

ההנפקות הגדולות הצפויות - של "בנק הפועלים" בהיקף של 450 מיליון שקל ושל "דנו" בהיקף של 130 מיליון שקל - יוצרים אווירה חיובית כבר עתה.

אגב, נסיון העבר מלמד, שכל שר-בות ההנפקות והיקפן, צפויות יותר אג-רות-חוב לירידות, שכן חלק מהכספים להנפקות בא מאג"ח הצמודות. הירידות של יום ראשון השבוע היו צפויות, אומרים מקורבי הבורסה. הש-בוע, בגלל יום-העצמאות, שיחול ביום חמישי, יהיה שבוע המיסחר קצר מה-רגיל - שלושה ימי מיסחר בלבד; ב-דרדכלל בשבוע כזה רבים המימושים. לאחר החג, בהתחדש המיסחר ביום ראשון, תתחדשנה העלויות.

מניה שהיא אג"ח

"בנק לאומי" יוצא עם קרן חדשה - "צמרת" - קרן פתוחה, שהמיוחד בה הוא: מחצית נכסיה יהיו באג"ח צמודות והיתרה מניות בנקאיות. החניגון שמאחורי קרן כזו, בהרכב נכסים כזה, הוא "סולידיות + חספ"ת". משקיעים המחפשים השקעה סולידית עם סיכוי לתשואה יותר גבוהה מאשר בצמודים, ימצאו כאן את מנוחתם. וכאן ראוי להעיר: טענו נגד הבני-קים (שלושה הגדולים) כי מניותיהם הם למעשה אג"ח צמודות בשם אחר, כיוון שהם, הבנקים, מבטיחים את שעריהם בכל מיקרה (זיכרו את מפולת פברואר) ותומכים בהם כדי להשיג את המדד ועוד משנה. הקרן החדשה היא הוכחה נוספת שאומנם כך הדבר.

סיפורים

* מרבים לדבר על "פוליוגון". הם נכנסים לתחומי פעולה חדשים - בני פרוטה, בשיתוף עם משקיעים מחו"ל. * משקיעים מסודיים נכנסים ל"פול-גת", "דשנים" ו"אלקטרה". מה תעשה?

ביטוח

ביטוח צמוד למקור

נניח שקנית מכונית וביטחת אותה בביטוח מקיף וצמוד, ב-50 אלף שקל. לאחר חצי שנה מכרת את המכונית וביקשת מחברת-הביטוח, שתעביר את הביטוח שלך לרכב החדש שקנית. בכי-בודי יאמרו לך, ואומנם, בפרמיה ה-חדשה ששילמת נלקחו בחשבון הסכו-מים ששילמת כפרמיה על המכונית ה-קודמת: פרמיה של 50 אלף שקל וכן הוסיפו את הפרמיה להשלמת מחירה של המכונית החדשה שקנית. כך עשו. אך לא זו הדרך. וכל כך למה? מה-טעם הפשוט: ערכה של המכונית ש-מכרת, מבחינת הביטוח, לאחר חצי שנה, הוא 10 אלף שקל ועוד ההצמדה, נניח עוד 10 אלפים שקל ובסך הכל 60 אלף שקל. מכאן שמה שתברתי-הבי-טוח היתה צריכה לעשות - לזכות אותך בפרמיה גבוהה יותר על המכונית הקודמת. מעטים הם אלה שזכו לכך.